THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

251-253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mai Matter at G.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd, 1913

דער טרויעריגער אנפאנג

שטראמען בלוט און טייכען טרעהרען
זידען, פליטען טיעף און ברייט . . .
אונזער אלטער, גרויסער אומגליק
האט זיין האנד אויף אונז פערשפרייט.

הערט איהר דארט, ווי מוטערס קלאגען
און פון קינדער דאס געשריי ?
טויטע ליגען אויף די גאסען,
קראנקע פאלען געבען זיי . . .

ברידער, שוועסטער, האט רחמנות !
גרויס און שרעקליך איז די נויט —
גיט די טויטע אויף תכריכים,
גיט די לעבעדיגע ברויט ! . . . .

דיעזע ווערטער האט נאך מיט יאהרען צוריק געזונגען, דער דיכטער שמעון שמואל פרוג, און עס איז דאך אזוי צוגעפאסט צום יעצ־טיגען אידישען אומגליק, ער איז יעצט מעהר ניט צווישען די לעבעדיגע, — דאס דיכטער הארץ האט אויפגעהערט צו קלאפען.

דער אנפאנג פונ'ם דריטען יאהר מלחמה האט איהם ביי אונז אוועק־גערויבט.

פרץ, שלום עליכם, און יעצט נאך ביים אנפאנג פונ'ם נייעם יאהר — שמעון שמואל פרוג, דער דיכטער פונ'ם פאלק דער דיכטער פון אידי־שען צער, פון דער אידישער עלענד און נויט.

די שטראמען בלוט און טייכען טרעהרען, וועלכע דער דיכטער האט דאמאלס געזעהן, זענען יעצט שרעקליך אויסגעוואקסען, און דיעזע שטראמען האבען אויך שטיל געמאכט דאס הארץ פון דעם, וועלכער האט זיי אין ווערטער פערארייביגט.

שטראמען בלוט און טייכען טרעהרען
זידען, פליסען אהן א שיעור . . .
איטמ־ מות קוקט אין פענסטער
און דער הונגער קלאפט אין טהיר . . .

ברידער, שוועסטער, האט רחמנות
גרויס און שרעקליך איז די נויט —
גיט די טויטע אויף תכריכים
גיט די לעבעדיגע ברויט.

די גאנצע אידישע טראגעדיע, די טראגעדיע פון אלע צייטען פערארייביגט אין ווערטער נאך דאן, ווען מען האט נאך אפילו וועגען דעם היינטיגען קלאלאסאלען אומגליק ניט געדענקט.

פרוג איז דער דיכטער פון דער אידישער טראגעדיע, פון אידישען עלענד געוועזען, אבער ניט פון יענעם עלענד, אין וועלכען מען ווערט דערשלאגען ביז צום לעצטען גראד, ווען מען הערט אויף צו פיהלען אין זייסען, ווען מען פערלירט אויך דאס איינציגע — די האפנונג.

אין זיין ליעד "ארבע כוסות" זינגט דער דיכטער !

דעם לעצטען, פיערטען כוס גים־ אן
און טרינק, מיין קינד, — לחיים ברידער,
פאר אונזער נייע פרייהייטס־ פאהן,
זי זאל אין זיעג אונז פיהרען ווידער
צו אונזער ליעבען פאטערלאנד !
מיר זאלען, פריי פון לייד און שאנד,
צום לאנגען גלות דארט פערגעסען,
ניט וויסען מעהר פון שרעק און נויט
און וויעדער אונזער אייגען ברויט
פון אונזער פעלד אין נחת עסען ! . . . .

פרוג איז דער דיכטער פון אידישען צער, אבער אויך פון דער אי־דישער האפנונג. ער זעהט דעם קאלטען גרויען ווינטער פונ'ם אידישען לעבען, אבער אויך דעם קומענדען פריהלינג פון דער אידישער ערוואכונג, און דיעזען דיכטער פון "צער און האפנונג" האבען מיר יעצט פערלוירען, פערלוירען דאן, ווען פון די אידישע ליפען איז נאך ניט פערשוואונדען די תפלה פאר א "שנת חיים".

פרוג איז געוועזען דער דיכטער, וועלכער האט אין אידישען לע־בען געהערט ווי דער ווינד וויינט און קלאגט אהן אויפהער „אל מלא רחמים", אבער ער האט אויך געזעהן דעם טאג, ווען וויעדער וועט אויס־געבויט ווערען דאס געצעלט פון לעבען, פרייד און גליק.

דער טאג, דער טאג, דער גרויסער טאג —
ער געהט, ער געהט, ער געהט

דאס האט געזונגען דער דיכטער, הוימענס הארפע ליעגט יעצט א צובראכענע.

אלס דער דיכטער פון דער איד ישער טראגעדיע, ווערט ער היינט אין יעדען אידישען ישוב בעוויינט.

אלס דער משורר פון דער נייער אידישער האפנונג, בלייבט אבער היינט זיין פלאץ לעדיג, און ווער ווייסט אויף ווי לאנג.

א טרויעריגער אנפאנג פונ'ם נייעם יאהר תרעז

מארגען אין די שוהלען

מארגען אין די שוהלען, זאלען די מלחמה קרבנות ניט פערגעסען ווערען.

די "דזשאינט דיסטריביושאן קאמיטע", וועלכע בעשטעהט פון אלע דריי הילפס־ קאמיטעטען האט ארויסגעלאזען אן אפיעל פאר שטיצע.

זאל דיעזער רוף ניט בלייבען ניט געענטפערט.

די אידישע נויט האלט אין איין וואקסען. חוץ די אידען פון רומע־גיען, זענען לעצטענס, ווי די נייעסטע ידיעות מעלדען אויך צוגעקומען די אידען פון באלגאריען, וועלכע ליידען אויך ניט, זאלען דיעזע אלע קרבנות ניט פערגעסען ווערען.

ווען מארגען וועט זיך הערען דער רוף „שערי שמים פתח", זאלען די מתפללים געדענקען, אז מען דארף אויך בעזיצען אן אפען הארץ, און געבען פאר אבראטעווען הונדערטער און טויזענדער נשמות פון טויט.

זאל אין יעדען אידישען הארץ אבקלונגען די ווערטער פון דעם גוד וואס פערשטארבענעם אידישען דיכטער :

ברידער, שוועסטער, האט רחמנות !
גרויס און שרעקליך איז די נויט
גיט די טויטע אויף תכריכים,
גיט די לעבעדיגע ברויט ! . . . .

זאל אין קיין שהל מארגען ניט פערגעסען ווערען אין די זאמלונגען פאר די מלחמה קרבנות.

רומעניען, די אידען און דער קריעג

א געשפרעך מיט דר. גאסטער

דער לעצטער נומער פון דער לאנדאנער "דזשואיש קראניקעל" ענטהאלט א זעהר אינטערעסאנטען געשפרעך מיט דעם בע־ריהמטען געלעהרטען און צוניסט דר. משה גאסטער. דר. גאסטער וועלכער איז א רומענישער איד און אייגער פון דיא איינצעלנע גרויסע גייסטער וואס די טיגע אידען האבען ארויסגעגעבען, האט אין זיין געשפרעך ארומגערעדט די אנגע וועהטאנטע פראגע פון די אידען אין רו־מעניען און די אלגעמיינע לאגע פון דעם אידישען פאלק בכלל, אויף א זעלטען אינ־טערעסאנטען אופן.

אויף דער פראגע וואס ער דענקט ווע־גען דער אידישער לאגע אין רומעניען און די אלגעמיינע לאגע פון דעם אידישען פאלק בכלל אויף א זעהר זעלטען אינטערע־סאנטען אופן.

אויף דער פראגע וואס ער דענקט ווע־גען דער אידישער לאגע אין רומעניען און וועגען די אויסזיכטען אויף פערבעסערונג האט דר. גאסטער געענטפערט :

"איצט ווען רומעניען איז אריין אין קריעג האט/זיך די לאגע פאלשטענדיג גע־ענדערט געגענדערט דערמיט וואס זי האט זיך פערבונדען מיט די עלליים וועלכ. האבען אויף זייערע פאהנען אויפגעשריי־בען די האפנונג אויף פרייהייט פאר איי־ראפא און בעפרייאונג פון נאציאנאליטע־טען.

די אידישע פראגע אין רומעניען איז ניט מעהר קיין לאקאלע פאר יענעם לאנד רומעניענס קריעגס ערקלערונג האט אין נאנצען אבגעשאפט די אידיש רומענישע פראגע. איצט איז שוין מעהר ניט די פראגע וואס עס וועט געשעהן מיט דעם פערהעלטניסמעסיג קליינעם הויפען אי־דען וואס וואהנען אין רומעניען. די פראגע איז וואס וועט געשעהען מיט די אידען פון איירא־פא, און די רומעניש אידישע פראגע איז בלויז א טהייל פון דעם אלגעמיינעם פראבלעם, זייט ביי זייט מיט דער פראגע וועגען דער צוקונפט פון די אידען אין רוסלאנד און וואס עס וועט ווערן פון די אידען אין פוילען.

„עס קען זיין אז די מלחמה וועט ארויסברענגען נאך אנדערע אידישע פראגען. דאס הייסט, עס זייגען פאראן פלע צער וואו די לאגע פון די אידען איז פארן קריעג געווען א צימליך גוטע וועגינגסטענס אן ערטרעגליכע, און עס קען זיין אז צו ליעב די ווילדע ליידענשאפטען פון קריעג זאל זי זיך אין גאנצען ענדערען.

"דער טומעל פון קריעג האט דער־טרונקען פיעלע שטימען וועלכע מען האט אמאל געפענט הערען. דער רויך פון שלאכטען האט פערטונקעלט און פערוואל קענט פיעלעס פון דעם וואס מ'ר האבען אמאהל בעטראכט פאר ווייכטיג, אט איז צום ביישפיעל, רומעניען. די לאגע פון די הארטיגע אידען איז פארגעשריבען געווא־רען פון דעם בערלינער טראקטאט. היינט איז דער בערלינער טראקטאט ניט ווייכטיג און עקזיסירט שוין כמעט ניט. די גרויסע פראבלעמען און פראגען וואס ער האט גע־זאלט שליכטען, מוזען יעצט אויף דאס כיי איבערגעארבייט ווערען לויט די נייע געשעהענישען און עס איז נוצלאז צו קוקען אויף דעם אדער אויף יענעם איינ־צעלנעם פונקט. עס העלפט אונז צום ביי שפיעל נארניט צו בעשפרעכען וואס עס וועט זיין די לאגע פון די אידען, לאמיר זאגען אין טראנסילוואניען, וואס ווערט אין אלגעמיין אנגענומען אז זי וועט אי־בערגעהן צו די רומעניער. מיר ווייסען אז די לאגע און דער צושטאנד פון די אי־דען זיינען דארט געווען אויסגעצייכענטע פון יעדען שטאנדפונקט, אבער אונזערע ברידער פון טראנסילוואניען זיינען נאך אלעמען א פערהעלטניסמעסיג קליינע צאהל, און עס וואלט פשוט אבגעווענדעט אונזער בליק פון דעם אידישען פראבלעם אלס א גאנצעס, ווען מיר זאלען בלויז קוקען אין יענער ריכטונג. עס איז ניט קיין פראגע פון אידען אין דעם אדער יע נעם צענטער. די פראגע איז איצט פון אלע אידען אין אייראפא."

— און ווי בעטראכט איהר די אויסזיכ־טען ?

די לאגע איז זעהר א שווערע און פער־פלאנטערטע, און אונטערשיידט זיך וואס אבגעטעפט די פערשיעדענע לענדער, אב וואהל די לאגע אין יעדען לאנד בערוט איי־נע אויף דער אנדערער. דאס אידישע פראבלעם אלס אזעלכעס מוז ווערען אינ־טערנאציאנאל. דער קריעג איז א קריעג פון נאציאנאליטעטען, ניט פון שטאאטען. למשל פוילען. דארט איז דיא פראגע א נאציאנאלע. קיינע פון די מעכ־טע וויל ניט שאפען א נייעס שטאט, וואס איז פערבונדען מיט דער פוילישער פראגע אין פריסען און אין עסטרייך. דיא זעלבע נאציאנאלע פראגע איז אויך אין איטאליען, וועלכע קעמפפט מיט רעכט צו קריעגען טרענטינא און די זעלבע בערעך טיגונג האט רומעניען. צו וועלען קריעגען טראנסילוואניען. עס איז א קאמפף צוריק צו פעראייניגען די צווייטע עלע־מענטען פון פערשיעדענע נאציאנאליטע־טען צו זייערע נאציאנען. עס איז ניט קיין פראגע פון פערכאפען פרעמדע טערי־טאריעס, נאר די פעראייניגונג פון נאצ־יאנען. דער קאסמאפאליטישער כאראק־טער פון דעם מאדערנעם שטאט וועט פאקטיש פערשווינדען, און די אידישע פראגע איז הערמיט ענג פערבונדען.

"וואו וועט דער איד, פרעמד צו יע דער נאציאנאליטעט געפינען זיין הוה און פלאץ? דאס וועט זיין א זעהר שווערע פראבלעם פאר איהם. ער וועט האבען צוויי ברירות, זיך אסימילירען אדער פער־ניכטעט ווערן. אבער די שווערקייט פון אסימילאציע און די אונמעגליכקייט פון פערניכטונג וועט נאך „קריעג שאפען א שרעקליכען פלאנטער פאר די אידען. דאס אידישע פראבלעם איז אונזעהייער און זעהר ווייטליופיג, וואו קען דער איד אין אייראפא, און איך בין ניט זיכער אויב דער שטח איז ניט קיין גרעסערער, געפי־נען א פלאץ וועגן דער נאציאנאלער גייסט ווערט אזוי שטארק פערשארפט צוישען די נאציאנען צוליעב דעם קריעג ?

— ווי אזוי זשע זאל דער איד אויס ארבייטען דאס פראבלעם ?

דאס קען ניט אזוי שנעל און מיט איטו פעט געטהאן ווערען. אנצונעהמען דעם ריכטיגען וועג, מוזען די אידען זיך פער־לאזען אויף זייער איינענער שארפזיניג־קייט, פאראויסזעהען געשעהענישען און אזוי האנדלען. דא בעגעגענט דער איד ווי דער אמאל גרויסע שווערינקייטען איבע־ראל. גרויסע אידישע גייסטער און פיהרער וועלכע האבען צווישען אידען קיין אונטער שטיצונג ניט געקראגען, זיינען אוועק צו אגדערע פעלקער, וואו זיי זיינען גע־ווארען פראמינענטע גייסטיגע קרעפטען. און אויב ס האבען זיך שוין יא געפונען אזעלכע אידען וואס האבען זייער קראפט און ענערגיע געווידמעט דעם אידישען פאלק, האבען זיך אין פאלק גופא געפונען אזעלכע וואס האבען זיי געצוואונגען צו פערלאזען זייער פאלק און זיך בעשעפטי־גען מיט אנדערע פעלקער. אויב מען הויבט אן אויסצוהרגענען די נביאים אין טעמ־פעל איז עס קיין וואונדער ניט וואס יענע וועלכע קענען פראפעצייהען זאגען נביאות ערגעץ אנדערש.

מיר דאכט אבער אז איין זאך מוז־זען די אידען בעגרייפען און זיך רעכענען דערמיט און דאס איז די אונמעגליכקייט פון א פאלשטענדיג פעראייניגטען יוגענ־טהום. דאס איז אן אונמעגליכקייט. לאזען מיר זיך צוקוקען צו פאקטען. אין יודענ־טהום זייגען פאראן צוויי בעזונדערע לא גערען, צוויי בעזונדערע קולטורען, צוויי פערשיעדענע שטרעמונגען. איינע געווענ־דעט צום מזרח און די אנדערע פליהט צום מערב יעדע האט האט ביך איהר בעזונדערע ראלע צו שפיעלען, יעדע האט א פליכט צו ערפיללען. יעדע האט א טעדיטאריע, אזוי צו זאגען וואס דארף האבען אידישע בעוואסערונג, יעדע האט זיך איהר קלאהרען וועג. לאמיר אלזא פרובירען צו פעראייניגען דיעזע צוויי שטראמען און צו הארמאניזירען די דיענסטען וואס זיי קענען ברענגען דעם יודענטהום אלס א גאנצעס. אויב מיר וועלען פרובירען זיי צוזאמענצוברענגען אויף אלע פונקטען וועלען מיר האבען א געפעהרליכען דורכפאל. איך בין איבער צייגט אז דיעזע פערשיעדענע אידעען און אידעאלען זיינען בעגריכדעט אויף געוויי סע וויכטיגע פערשיעדענארטיגע בעגריפע און אנשויאונגען. דיעזע צוויי אבטהיילונ־גען וועלכע אויף האב ברייט צוטהיילט האבען א גרויסע ארבייט אויפצוטהאן פאר„ן יודענטהום און אידישען פאלק. וואלען זיי טהאן זייערע ארבייטען. יעדער אויף זיין שטייגער, אין אנקלאנג מיט די אידעען און אידעאלען פון זיין צד. זיי קענען איינער דעם אנדערען בעהילפיג זיין, אויב איהר וויילט, אבער אויב איהר ווילט האבען א דורכפאל פרובירט זיי פעראייניגען.

—אבער אין אלגעמיין זיינען דאך פאראן צוויי קלאהרע פאדערונגען וואס די אידען דארפען שטעלען אין בעצוג צו זיי ער צוקונפטיגער לאגע.

'יא, אבער זיי זיינען נאך ניט אין גאנצען קלאהר. למשל, עס איז פאראן א פאדערונג פאר גלייכע, ציוויליג אן פא־ליטישע רעכטע. גלייכע מיט וועמען ?אין געוויסע רעכטע וואס דער איד האט ניט. רוסלאנד צום ביישפיעל האט דער מוזשיק וועלען די אידישע רעכטע זיין די זעלבע פון דעם מוזשיקס ? אויך בראנג דאס בלויז אלס א ביישפיעל צו וויזען ווי ניט פעסט די ידוע איז „גלייכע רעכטע'. איך גלויב, מיר ווייסען אלע וואס מיר מיינען אבער אזוי לאנג ווי עס איז פאראן א פראזע, וועלכע דריקט ניט אויס גענוג קלאהר וואס מען מיינט דאן מוז מען גאנץ גוט אכטונג געבען אויף די בעצען אין וועלכע מען קען אריינפאלען, ווען עס קומט צו דער פראקטישער אויספיהרונג פון דער פאדערונג. א פראכטפולער ביי־שפיעל איז דער בערלינער טראקטאט אין בעצוג צו די אידען פון רומעניען.

דער פאקט איז דער זעלבער מיט דעם אנדערען צד וועלכער ארבייט פאר נאציא־נאלע רעכט פאר אנזער באקלאגט אלס אידען דאס האט אויך א בעדייטונג, אבער די אי־דישע פאדערונגען זיינען הייטיגען טאג צוטהיילט צווישען יענע וואס ערקלעהרען אז א פאדערונג איז בוויטיג פאר דער צייט ווייליגער לאגע פון דעם איד און די אנדע רע וואס קוקען פון היינט אויף מארגען פאר א שטענדיגער לייזונג פון דער אידי־שער פראגע.

עס איז פאר מיר ניט נוטוט צו זאגען מיט וועלכען צד איך בין פערבונדען — האט דר. גאסטער געענדיגט זיין געשפרעך איך קוק ערנסט און פערלאנגענד פון דעם צייטווייליגען צום שטענדיגען פון היינט צום מארגען, און איך ארבייט ווי איך האב אלע מאל געארבייט, מיט מיין גאנ־צען הארצען און מיט מיין גאנצער נשמה פאר אן ענדליכער לייזונג פון די אידישע צרות וועלכע זאל אין זיך האבען דעם קערן פון בעשטענדיגקייט. איך אונטער־שעיץ ניט די אנשטרענגונגען פון יענע, וואס ארבייטען פאר דער פערלייכטערונג פון די באלהיגע נויטווענדיגקייטען פון אונזער פאלק, וועמעס גאנצע אופמערק־זאמקייט און עווענדעט צו די לענדער פון אונזער גלות און ניט צום לאנד פון אונ זער ערלייזונג. זיי שפיעלען אויף א ראלע אין דער ענדליכער ערלייזונג פון ישראל אין אין דעם פריעדען וו סאמיר בעטען פאר אונזער גאנצען פאלק.

א בריוועלע צו די סליחות

געשריעבען פון אן אומגליקליכען אידען און איבערגעגעבען צום דרוק דורך

חיים אהרן שובין

—(: :0: :)—

מיין ליעבער און טייערער פרייגד !

מיט גרויס פערדרוס און בערויערען איז ביי מיר בעשלאסען געוואָרען צו שרייבען דיר יעצט א בריוועלע, אין וועל בען איך זאל דיר ערקלעהרען אז אונזער פרייגדשאפט איז שוין צו ענדע, און דיע זער בריעף איז טאקע דיר דער לעצטער.

עס איז מעגליך אז דיר וועט דאס אויס קומען מאדנע, אונגלויבליך אז דיין בעס טער פרייגד, וועלכער האט אנגעהאלטען מיט דיר די בעסטע פרייגדשאפט איז א משך פון דריי צעהנטעליג יאהר, און וועל כער האט זיך בעקאנט מיט דיר נאך זיי ענדיג א אינגעל פון פינף יאהר, ווארפט דיך נאר פלוצלונג אוועק, דאס קומט טאקע אויס מאדנע, אונגלויבליך, אבער עס איז דאך אזוי.

מיר זיינען געווען פריינד דאמאלס ווען מיר האבען געהאט א גלייכען מזל און מיר זיינען ביידע געווען אויף צרות איז דאמאלס ווען איך פלעג וועלען אויסגיסען מיין הארץ פאר אימעצען פלעג איך קומען צו דיר אדווסוויינען זיך אביסעל פלעגט עפעס אראפ ביי מיר א שטיין פון הארצען ווייל איך פלעג דיך האלטען פאר מיין גרעסטען גוטען פריינד וועלכער פער־שטעהט מיך און נעהמט אן אנטהייל אין מיינע ליידען און מיין עלענד.

און קומען צו דיר ווי דו ווייסט דאך איז ביי מיר ניט געווען קיין בעשטימטע צייט, אמאהל האלבע נאכט און אמאהל דריי אדער פיער שטונדען נאך האלבע נאכט, אהן צערעמאניעס און אהן פאראד אויפגעשטאנען פון שלאף און אוועק מיין בעסטען פריינד אויסריידען מיין הארץ אביסעל, און אזוי איז ביי דיר אויך געווען פאר מיר אלע מאהל אפען דיינע טהירען.

אמת ביי דיר און הויט איז ניט אלע מאל געווען זעהר רייך מעבלירט און טאקע ניט גאנץ ליכטיג אויף, אבער עס איז גע ווען ליכטיג אין הארצען ווען מען האט זיך אויבערצייגט אז מען האט אזא טייע רען ערענסטען פריינד ווי דיך.

דאס איז אלץ געווען מיין פריינד אלס דאמאלס, אבער יעצט מיין פריינד לאמיר זיך ניט נארען ווען פאר א מחותנים זיי נען מיר, ווען איך בין דער זעלבער אומ־גליקליכער ארעמאן ווען דאמאלס, און דו האסט זיך אהן עין הרע אזוי ארויפגעארבייט, אז דו האסט זיך שוין פערקליבען אין די פיינסטע פאלאצען, און ליכטיג איז ביי דיר ביי נאכט פונקט ווי ביי טאג און צו דעם האסטו נאך אוועקגעשעטלט ביי דער טהיר עטליכע געזונטע משרתים, וועלכע לאזען טאקע קיינעם ניט אריין, ווען מען בעצאהלט פריהער ניט, נאר ווי אין א רעגולערען טהעאטער.

נו פרעג איך טאקע ביי דיר אליין, וואס פאר א מחותן בין איך יעצט מיט דיר ווען ביי דיר אין הויז איז אזוי לייטיג, אזוי פרעהלאך, אזוי אזוי זינגענדיג, און אויף אלעמענס געזיכטער איז אויסגעגאסען א גליקליכער טאכטער אבער ניט פאר דיר.

און די ריכטיגקייט זאגען דיר ווען איי נער וואלט דאס ביי מיר געפרעגט וואלט איך איהם אויך ניט געוואוסט וואס צו ענטפערען סיידען דעם תירוץ פון עגנעם שובניק.

עס איז אמאהל פערפאהרען א גוטער איד צו א ישובניק, וועלכער האט גע־וואהנט אויף'ן מיטען וועג און איז דאך טען געבליבען נעכטיגען, האלבע נאכט איז דער גוטער איד אויפגעשטאנען און געזעצט זיך פראזוען תקון חצות אויף דער ערד, דער ישובניק וועלכער איז גע ווען א פראסטער אבער אערגעלטליכער מאן איז צוגעגאנגען צום גוטען אידען פרעגען פאר וואס ער וויינט, און ווען ער האט איהם ערקלעהרט אז די אורזאכע איז ווייל מיר האבען געהאט אמאל א בית המקדש און ער איז חרוב געוואָרען און פון דא־מאלס שלאגט מען אונז אומעטום האט ער זיך אויף געזעצט אויף דער ערד און אויף געזאגט, ווען דער גוטער איד האט אנגע־פראוועט דעם תקון חצות אויף ער האט ער ארויס גענומען א פלעשעל שנאפס, גענומען אבי סעלע און געהייסען איינשואונען דיא ערד, און איז אוועקגעפאהרען.

די באטעל שנאפס האט ער געלאזען אויף'ן טיש, דער ישובניק וועלכער האט ניט איינט געהאט אביסעל גוטע שנאפס, וועלכע קאסט נאך הערצו קיין געלד אויך ניט, האט גענומען טרינקען איין גלעזעלע נאך דער צווייטער ביז וואס נען ער איז שכור געוואָרען, ווען זיין פרוי וועלכע האט אויך ניט פיינט געהאט דעם ביטערען טראפען האט זיך אויפגעכאפט און הערזעהען וואס דער מאן טהוט איז זי אויך געקומען איהם העלפען און האט אנגעהויבען טרינקען צו קאפעטשקעס ביז וואכען זיי זיינען ביידע געוואָרען גוט שכור און אוועק טאנצען, און ווען עס זיי נען אריינגעגאנגען אין דער פריה זייערע שכנים און געפרעגט מיט גרויס בעוואונ־דערונג וואס איז די שכחה אזוי וואס זיי טאנצען האבען זיי געהאט אן ענטפער אז כיי אונז איז געווען אמאל א בית המקדש און ער איז חרוב געוואָרען און יעצט שלאגט מען אונז אומעטום.

יע פריינד מיינער עס איז דיין אמע־ריטשקא !

פערבלייב געזונד און דיינע אילומענער טע פאלאצען און איך וועל זיך זוכען א נייעם פריינד אזא פריינד וועלכער וועט ניט וועלען מאכען קיין פראפיטען פון מיינע צרות.

דיין אונגלויבליכער פריינד.

די סקול־צייט איז אצייט פזפרייד

פאר יעדען באי אדער מיידעל וועל־כעס קערפער איז געשפייזט מיט ריכטי־גע שפייז וועלכע איז רייך אין עלעמענ־טען וואס מאכען מוסקולען און בויען אויף די געהירען, און וועלכע ווערען לייכט פארדייעט. די פנגע חברה וועלכע וע־נען געהאדוועט מיט

"Shredded Wheat Biscuit,,

האבען אין זיך די לעבענסלוסטיגקייט וואס בעלאנגט צו יונגע קינדער דאס איז אן אידיאלע שפייז פאר וואקסענדע קינדער דערפאר וויל עס ענטהאלט אין זיך דעם גאנצען מאטריאל וועלכער איז נויטיג אויף צו בויען די מוסקולען, ביי־נער און געהירען, און וועלכע איז גע־מאכט אין א פערדייענדען פארם.

איינע אדער צוויי ביסקוטס צום פריהשטיק מיט מילך מאכט א באי אדער מיידעל א גוטען פאטשאטעק אויף א גאנ־צען טאג. די שפייז איז פארטיג אבגע־קאכט, און פארטיג צום פערווירען.

געמאכט אין קענעדע.

גליקליכער שמייכעל וועל איך קומען נעה מען קלאנען פאר דיר אויף מיינע צרות און שטערען דיר דיין פערגעניגען.

יע פרייגד מיינער, מיר טהוט זעהר לייד צו שייהען זוך מיט דיר, איך הערמאן זיך נאך גאר אין די יונגע יאהרען ווי איך האב דיך ליעב געהאט, איך האב דיר גאנצע צייט וואס איך פלעג געהען מיר חדר האל טען דיך פאר מיין גרעסטען פריינד, ווייל דו פלעגסט אונז בעפרייען פון דעם רבי'ס פאנטשאיק אויף גאנצע פיער וואכען און דער טאג אויף צו שפיעלען זיך איז געווען רויס ווי דער אידישער גלות ווייל מיר פלעגען דאך אויפשטעהן גלייך מיט אונ־ערע עלטערען צוויי שעה פאר טאג פון דיין בבוד וועגען און אזוי האבען מיר א גאנצען מאנאט ניט געוואוסט וואס הייסט לערנען, חזר'ן דאווענען, עס איז פאר אונ־ געווען א פרייע וועלט און אזוי ביזטו פערבליבען טאקע מיין פריינד אויף אי־מער.

אבער ווי עס ווייזט אויס קומט צו אלס אן ענדע.

איך קען דיר זאגען מיין פריינד, ווען מען וואלט דאס אמאהל דערצעהלען אוג ווערע עלטערען אז דו וועסט זיך ווען עס איז אזוי ארויפארבייטען און דו וועסט ווע־רען ביי זיך אזוי גרויס וואלטען זיי דאס ניישום אופן ניט געגלויבט איבערהויפט וואלטען זיי ניט געקענט פערשטעהן וואס פאר אמהותן איז דיין שמע קולנו מיט קוואדערדיגע טיקעטס ביים טהיר און וויא אזוי קען עפעס האראמאנירען דיין ענגן מיט א ים עלעקטרישע בעליכטונגען וועלכעס פאסט פאר א טהעאטער אבער ניט פאר דיר.

און די ריכטיגקייט זאגען דיר ווען איי נער וואלט דאס ביי מיר געפרעגט וואלט איך איהם אויך ניט געוואוסט וואס צו ענטפערען דעם תירוץ פון עגנעם שובניק.

עס איז אמאהל פערפאהרען א גוטער איד צו א ישובניק, וועלכער האט גע־וואהנט אויף'ן מיטען וועג און איז דאך טען געבליבען נעכטיגען, האלבע נאכט איז דער גוטער איד אויפגעשטאנען און געזעצט זיך פראזוען תקון חצות אויף דער ערד, דער ישובניק וועלכער איז גע ווען א פראסטער אבער אערגעלטליכער מאן איז צוגעגאנגען צום גוטען אידען פרעגען פאר וואס ער וויינט, און ווען ער האט איהם ערקלעהרט אז די אורזאכע איז ווייל מיר האבען געהאט אמאל א בית המקדש און ער איז חרוב געוואָרען און פון דא־מאלס שלאגט מען אונז אומעטום האט ער זיך אויף געזעצט אויף דער ערד און אויף געזאגט, ווען דער גוטער איד האט אנגע־פראוועט דעם תקון חצות אויף ער האט אויס־געבויט מען אונז אומעטום.

יע פריינד מיינער עס איז דיין אמע־ריטשקא !

פערבלייב געזונד און דיינע אילומענער טע פאלאצען און איך וועל זיך זוכען א נייעם פריינד אזא פריינד וועלכער וועט ניט וועלען מאכען קיין פראפיטען פון מיינע צרות.

דיין אונגלויבליכער פריינד.

Regal

SPELL IT BACKWARDS

דירעקט פון דער ברוערי

מיר וועלען פינקטליך צושיקען צו אייער הויז פון אונזער סטאק אין האמילטאן

שיקט אונז ארדערס קיין מאנטריאל

$1.70 א קיים (2 דאזען) פולע פיינטס

$2.50 א קיים (2 דאזען) פולע קווארטס

און עקספרעס קאסטען פון האמילטאן

50 סענט ווערט ארויפגערעכענט אויף יעדען ערשטען ארדער, אויף יעדער קיים פון פיינטס, און 72 סענט אויף יעד ער קיים פון קווארטס. דאס איז פאר דער קיים מיט די באטעלס.

עס וועט זיך אייך בעצאהלען צו ארדערען צוויי קייסעס, ווייל די עקספרעס קאסט בלויז עטוואס מעהר ווי פאר איינער.

GEO. SORGIUS, 35 Rivard Street, Montreal